

55 lat Jaskini Niedźwiedziej

2021-10-19

W dniu 16 października 2021 r. w Stroniu Śląskim odbyło się posiedzenie *Zespołu opiniodawczo-doradczego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu przy rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”*, połączone z obchodami 55-lecia odkrycia Jaskini.

Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie, w Masywie Śnieżnika, jest bez wątpienia najładniejszą i jedną z najcenniejszych pod względem przyrodniczym jaskinią w Polsce, odwiedzaną corocznie przez ok. 70 tysięcy turystów. Jaskinię odkryto w 1966 r., udostępniono zaś do ruchu turystycznego w 1983 r. Choć całkowita długość jej znanych do 2011 r. korytarzy wynosiła ok. 3,3 km, to zwiedza się ją trasą o długości ok. 360 m, znajdującą się w części środkowej jaskini.

Od momentu odkrycia Jaskini prowadzone były starania w celu objęcia tego obiektu ochroną. W 1967 r. uznano ją za pomnik przyrody, natomiast od 1977 r. Jaskinia Niedźwiedzia wraz z przyległym terenem, w tym z fragmentem doliny Kleśnicy, została objęta ochroną jako rezerwat przyrody o powierzchni 89,05 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie unikalnej jaskini z bogatą szatą naciekową i znaleziskami kostnymi zwierząt plejstoceny oraz drzewostanów z rzadkimi gatunkami roślin runa. Rezerwat przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia” to zatem bardzo specyficzny obiekt, gdzie ochronie podlega zarówno przyroda nieożywiona – kras podziemny i powierzchniowy (jaskinie, w tym Jaskinia Niedźwiedzia, wywierzyśka, wychodnie skalne) oraz przyroda ożywiona (szata roślinna – z przewagą zbiorowisk leśnych będących siedliskiem gatunków chronionych roślin i zwierząt, nietoperze i inne gatunki zwierząt bytujące w jaskiniach), która odgrywa istotną rolę w funkcjonowaniu systemu krasowego rezerwatu.

Nadzór nad rezerwatem przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia” sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Ze względu na złożony charakter rezerwatu jego ochrona wymaga wiedzy bardzo specjalistycznej, obejmującej szerokie spektrum zagadnień. Z uwagi na to powołano *zespół opiniodawczo-doradczy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu przy rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”*. Interdyscyplinarny skład zespołu gwarantuje właściwą ochronę i nadzór na rezerwacie oraz prawidłowe wykorzystanie go do celów naukowych, dydaktycznych i turystycznych.

W jaskini i w jej sąsiedztwie od czasu odkrycia prowadzone są prace poszukiwawcze oraz badania naukowe. Grupa eksploracyjna złożona z członków Sekcji Speleologicznej „Niedźwiedzie” z Kletna i Sekcji Grotołazów z Wrocławia w grudniu 2011 r. odkryła wejście do nowego ciągu z korytarza w tzw. Dolnych Partiach. Prowadząc dalsze prace w dniu 7 kwietnia 2012 r. odkryto 150 metrów głównego ciągu korytarza, bardzo trudnego technicznie do pokonania. Samo wejście wymagało zastosowania klasycznej wspinaczki z użyciem sprzętu alpinistycznego. Charakter dalszej części nowych partii jaskini jest typowy dla krasu tatrzańskiego. Odkrycie to zostało nagłośnione w środkach masowego przekazu.

Największe jak do tej pory odkrycie nastąpiło jednak w dniu 2 maja 2012 r., kiedy po dwukrotnej próbie udało się pokonać kolejny zacisk. Grotołazi weszli do ogromnej sali, niemającej sobie równych w Polsce. Orientacyjne wymiary nowej sali to ponad 100 metrów długości, do 30 metrów wysokości oraz 30-40 metrów szerokości! W sali występują olbrzymie i różnorodne formy naciekowe w kształcie żyrandoli, kaskad, itp. Ogrom i piękno Sali Mastodonta, gdyż tak ją nazwano, można porównać do największych jaskiń europejskich. Dotarcie do Sali Mastodonta od pawilonu wejściowego do Jaskini Niedźwiedziej trwa ok. 2 godzin i wymaga użycia sprzętu alpinistycznego. Wielkim utrudnieniem są również zaciski w korytarzu dojściowym, w tym zacisk końcowy nazwany Gilotyną.

Na początku posiedzenia Pani Katarzyna Łąpińska – Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Regionalny Konserwator Przyrody, wręczyła nominacje nowo powołanym członkom Zespołu. W skład Zespołu weszli Panowie: dr inż. Łukasz Pogoński – p.o. Nadleśniczy Nadleśnictwa Łądek Zdrój oraz dr Tymoteusz Sawiński – Kierownik Pracowni Obserwatorium Meteorologiczne, Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego.

W trakcie posiedzenia omówiono m.in. kwestie dotyczące stanu prac nad udostępnieniem nowej trasy turystycznej w Partiach Mastodonta, badań naukowych w projektowanych do udostępnienia Partiach Mastodonta oraz propozycji powiększenia obszaru rezerwatu przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.

55 lat Jaskini Niedźwiedziej

